

vate Bidrag. Og en Kommune er ingenlunde indskrænket til at holde sig til dette Beløb, absolut ikke, skønt man undertiden fra anden Side ser det fremstillet saadan; undertiden fortælles, at f. Eks. Københavns Kommunalbestyrelse ikke kan yde mere end tilsvarende den Sum, vedkommende Forening kan skaffe til Veje, og naar dette Beløb er opbrugt, maa der derfor standses med Bispisningen. Det er ingenlunde saaledes. Herom udtaler Loven udtrykkelig, at vil man yde større Bidrag, gaar dette ind under de almindelig gældende Regler for kommunale Bevillinger til særlige Formaal. Det hører absolut ikke til det almindelige, ja, det er vist aldrig hændet, at et Amdsraad nægter et Sogneraad, eller at Indenrigsministeren nægter et Byraad Ret til at yde Bevilling til et saadant humant Formaal, som ligger udenfor det strengt kommunale Omraade, saaledes som det nærmere er bestemt for Landkommunernes Vedkommende ved Landkommunallovens § 26. Loven af 1902 har saaledes fastslaaet Spørgsmaalets Forhold til Fattiglovgivningen, og herved har Loven allerede en meget væsentlig Betydning. Den har dernæst givet Kommunalbestyrelsen fri Ret til at yde et Bidrag — naar der fra privat Side er ydet et saadant — af samme Størrelse, og har saaledes hævet de kommunale Bidrag til fattige Skolebørns Bispisning frem og op over de Regler, som i øvrigt ere gældende for den Art kommunale Bevillinger, har givet disse Tilskud en særlig og en fortrinlig Stilling.

Overhovedet tør det siges, at Loven af 1902 har lagt og lægger stadig Samfundet paa Sinde, at der her er en Sag, som bør vokse sig frem, som bør vinde Almenhedens Tanker og Interesse. Ved at tilstaa disse fortrinnsvis Regler for de kommunale Bidrag til Skolebørns Bispisning lægger Staten yderligere Kommunalbestyrelserne paa Sinde, at der her ligger en Opgave, som man bør tage op i de Kommuner, hvor sligt tiltrænges, og samtidig erindrer Staten private Folk om at tage denne Sag op, danne en Forening til fattige Skolebørns Bispisning, og gøre de det, er der givet Anvisning til, at de baade kunne og tør forvente, at den halve Udgift bliver dækket af Kommunens Kasse — at de tør forvente, at Kommunen staaer beredt til at lægge lige saa meget til af Kommunekassen, som de selv skaffe til Veje. Og begynder det muligt henimod Slutningen af Vintermaanederne at ebbe i Foreningens Kasse, saa betyder den i Loven satte Be-

grænsning jo ingenlunde, at hermed har man naaet Maksimum for Kommunens Ydelser, og at der ikke kan komme mere derfra. Nej, dette, at Loven har gjort et vist Tilskud uafhængigt af det Samtykke fra de højere Autoriteter, der ellers kræves, er yderligere en direkte Anvisning for disse til i øvrigt at stille sig imødekommende, naar der søges om Ret til at yde videre Tilskud, og man vil sikkert heller ikke nogen Sinde have oplevet, at henholdsvis et Amdsraad eller en Indenrigsminister har stillet sig imod Bevilling af yderligere Tilskud. Jeg tror derfor — men hørte jo nu, at jeg her er i meget stor Uoverensstemmelse med den ærede Ordfører for Forslagsstillerne —, at Loven af 1902 er et første, ikke stort, men dog et helt godt første Skridt til at skabe Interesse for denne Sag i de Kommuner, hvor der maatte være god Grund til at tage den op, og til i det hele taget at skabe en Udvikling af denne Sag, som senere vil kunne begrunde og afføde en ny Lov, der kan bringe Spørgsmaalet om almindelig Skolebespisning et Skridt videre fremad. Og naar man finder, at Tiden maatte være kommen til en saadan videre Udvikling, skal jeg naturligvis meget gerne yde min Medvirkning.

Men jeg tror ganske sikkert, at en saadan Lov maatte afvige og meget væsentlig afvige fra det Forslag, der her foreligger. Jeg tror absolut ikke, at dette Forslag vilde egne sig til at blive Lov i den Skikkelse, hvori det foreligger. Jeg skal ikke her gaa videre ind paa det Spørgsmaal, som dette Lovforslag rejser, om man virkelig skulde gaa til paa en Gang ved Lovbestemmelse at forlange, at en saadan Bispisning skulde etableres tvungen og samtidig i samtlige Kommuner i Landet. Der er dog aabenbart en meget stor, en himmelvid Forskel paa Trangen og paa Forholdene i Københavns Kommune eller andre store Købstadkommuner og saa paa en lille Landkommune med ublandet landlige Forhold. Jeg tror derfor ingenlunde, at det vilde være den rette eller en farbar Vej at gaa, saaledes at kræve, at enhver Kommune Landet over uden Undtagelse og samtidig skal skaffe sig Køkken, Spiselokale o. s. v. og indføre almindelig Bispisning. Jeg tror, at det er et meget doktrinært Standpunkt at stille sig paa, at kræve det gennemført samtidig overalt i enhver Kommune Landet over, og ikke et Standpunkt, der vilde fremme Sagens Gennemførelse i de Kommuner, hvor der særlig maatte være Trang dertil.